

Ministerie van Justitie en Veiligheid

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Beschermen,
Aanpakken en Voorkomen

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Ons kenmerk
2725637

Uw kenmerk
2019Z18234

Datum 11 november 2019

Onderwerp Antwoorden Kamervragen over verslavend karakter van onderdelen
van videospellen

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw
brief behandelen.*

Bijgaand treft u aan de antwoorden op de vragen van het lid Van Nispen (SP)
over 'het verslavend karakter van onderdelen van videospellen' van 27 september
2019 (2019Z18234).

De Minister voor Rechtsbescherming,

Sander Dekker

Antwoorden van de minister van Justitie en Veiligheid op de vragen van het Kamerlid Van Nispen (SP) over het verslavende karakter van onderdelen van videospellen (ingezonden 27 september 2019, nr. 2019Z18234)

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Beschermen,
Aanpakken en Voorkomen

Vraag 1.

Kent u het bericht dat een jongen 8000 euro aan één videospel heeft uitgegeven in de hoop dat hij een competitief voordeel zou krijgen bij het spelen van dat spel?¹

Datum
11 november 2019

Ons kenmerk
2725637

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2.

Wat vindt u van de uitspraken van een speler van het spel Fifa 19 die de praktijk van dat spel bestempelt als: "een grote goksite", en het blijven openen van zogenaamde spelerspakketjes beschrijft als: "het is toch een soort verslaving"? Bent u zich bewust van het feit dat de Fifa-spellen een leeftijdsclassificatie van 3+ hebben en dat dus alle kinderen deze spellen kunnen kopen, spelen en in aanraking kunnen komen met de gokelementen in de Fifa-spellen?

Antwoord 2

Ik ben mij ervan bewust dat de Fifa-spellen een leeftijdsclassificatie van PEGI 3+ hebben. PEGI (Pan-European Game Information) is een systeem van zelfregulering door de branche. De PEGI 3+ classificatie wordt gegeven aan spellen met een inhoud die naar de criteria van de PEGI-organisatie geschikt is voor alle leeftijdscategorieën. PEGI waarschuwt daarnaast met behulp van een inhoudspictogram voor gokken in games. De loot boxes (schatkistjes) in Fifa worden echter niet gerekend tot de definitie van gokken die PEGI hanteert: het aanmoedigen of aanleren van gokken in de vorm van casinospellen. Soms zijn loot boxes kansspelen in de zin van de Wet op de kansspelen (Wok). Op grond van de Wok mogen geen kansspelen worden aangeboden waarbij een prijs kan worden gewonnen, zonder hiervoor een vergunning te hebben verkregen van de Kansspelautoriteit (Ksa). Het is aan de Ksa om individuele gevallen te beoordelen. Bij het onderzoek naar loot boxes in 2018 ("Onderzoek naar loot boxes – Een buit of een last?"²) zijn tien spellen onderzocht. Vier daarvan bleken in strijd met de wet te zijn.

Vraag 3.

Ziet u ook het grote gevaar van jonge kinderen die bewust of onbewust grote geldbedragen uitgeven aan een videospel in de hoop daar iets waardevols voor terug te krijgen, zonder dat zij daadwerkelijk de zekerheid hebben echt iets waardevols terug te krijgen voor hun uitgave? Acht u dit wenselijk? Zo nee, wat gaat u hieraan doen?

---

¹ Vice, <https://www.vice.com/nl/article/mbm3bv/duizenden-euros-fifa>

² Kansspelautoriteit, <https://kansspelautoriteit.nl/publicaties/onderzoek/>

Antwoord 3

Loot boxes kunnen leiden tot verslavingsrisico's of financiële risico's, ongeacht of zij zijn verboden.³⁴ Ik onderschrijf dan ook het belang van het creëren van bewustwording van deze risico's. De Ksa deelt daartoe haar kennis over verslavingsrisico's met de gamesector en zij heeft aanbieders opgeroepen om verslavingsgevoelige elementen uit videospellen te halen. Naast de overheid hebben ouders een belangrijke rol ten aanzien van het speelgedrag van kinderen door afspraken te maken en grenzen te stellen. De Ksa raadt ouders af hun kinderen loot boxes te laten openen. Ouders en kinderen kunnen op de website van de Ksa en bijvoorbeeld ook op websites als gokkeninfo.nl en gameninfo.nl informatie vinden over loot boxes.

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Beschermen,
Aanpakken en Voorkomen

Datum
11 november 2019

Ons kenmerk
2725637

Zoals volgt uit mijn antwoord op vraag 2 zijn niet alle loot boxes in strijd met de Wok. De Wok geeft een genoegzame definitie van kansspelen. De Ksa kan slechts optreden tegen loot boxes die een kansspel zijn in de zin van de Wok. Toegestane loot boxes vallen onder het consumentenrecht, dat consumentenbescherming biedt door het verbod op misleiding en oneerlijke handelspraktijken. Hierop houdt de ACM toezicht.

Voor alle loot boxes, ook loot boxes die zijn toegestaan, geldt dat de gamesector een belangrijke verantwoordelijkheid heeft. Om te beginnen moet het systeem van zelfregulering door middel van leeftijdsclassificatie en inhoudspictogrammen, zoals beschreven in mijn antwoord op vraag 2, adequaat zijn. Het NICAM (Nederlands Instituut voor de Classificatie van Audiovisuele Media) controleert de risicoclassificatie van games in Nederland. Ik zal met het NICAM in gesprek gaan over hoe deze zelfregulering versterkt kan worden. In aanvulling hierop heb ik het WODC gevraagd om onderzoek te doen naar onder meer games in relatie tot kansspelen en de wisselwerking en dynamiek tussen games en kansspelen.

Vraag 4

Waarom kunnen in de Fifa-spellen tot op heden nog steeds spelerspakketjes, die feitelijk loot boxes zijn, gekocht worden, terwijl op de website van de Kansspelautoriteit valt te lezen dat: "Game-designers moeten zich houden aan de wet. Loot boxes zijn onder de huidige wet- en regelgeving verboden als de items die uit de loot boxes komen, overdraagbaar zijn. Daarom moeten game-designers functionaliteiten in de games uitschakelen waardoor items kunnen worden omgezet naar geld." Waarom handhaaft de Kansspelautoriteit de wet niet in het geval van de Fifa-spellen?⁵

Antwoord 4

Uitsluitend loot boxes die voldoen aan de definitie van een kansspel vallen onder de Wok en daarmee onder het toezicht van de Ksa. De Ksa beoordeelt in individuele gevallen of in strijd met de Wok wordt gehandeld. Over al dan niet lopende onderzoeken doet zij geen uitspraken.

---

³ Kansspelautoriteit, <https://kansspelautoriteit.nl/onderwerpen/a-z/minderjarigen-en-kan/gokelementen>

⁴ Kansspelautoriteit, <https://kansspelautoriteit.nl/onderwerpen/a-z/loot-boxes/onderzoek/>

⁵ Kansspelautoriteit, <https://kansspelautoriteit.nl/faq/veelgesteld-loot/>

Vraag 5

Heeft de Kansspelautoriteit wel genoeg juridische capaciteit dit soort praktijken voldoende te kunnen onderzoeken en ook zaken snel voor de rechter te kunnen brengen als zij constateert dat spellen zich niet aan kansspelwetgeving houden? Zo nee, wat gaat u er aan doen om de Kansspelautoriteit wél zo snel mogelijk die slagkracht te geven? Zo ja, waarom heeft de Kansspelautoriteit tot op heden nog geen actie ondernomen tegen Electronic Arts (EA), de uitgever van de Fifa-spellen?

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Beschermen,
Aanpakken en Voorkomen

Datum
11 november 2019

Ons kenmerk
2725637

Antwoord 5

De Ksa heeft voldoende capaciteit om te kunnen onderzoeken en te beoordelen of spelaanbieders zich aan de kansspelwetgeving houden.

Als de Ksa concludeert dat er mogelijk overtredingen zijn van de kansspelwetgeving, kan zij optreden. Over al dan niet lopende onderzoeken doet de Ksa echter geen mededelingen.

Vraag 6

Klopt het dat in België uitgever EA haar Fifa-spellen dusdanig heeft aangepast dat de Fifa-munten, waarmee de spelerspakketjes gekocht kunnen worden in de Fifa-spellen, uit de spellen zijn verdwenen? Zo ja, wilt u zich inzetten om dit ook in Nederland te bewerkstelligen?

Antwoord 6

Ja, het klopt dat in België een maatregel van die strekking is genomen om aan de Belgische kansspelwetgeving te voldoen. De loot boxes als zodanig zijn hiermee echter niet uit het spel verdwenen.

Overigens verschilt de Nederlandse kansspelwetgeving van de Belgische kansspelwetgeving ten aanzien van de definitie van een kansspel. Een maatregel die in België tot gevolg heeft dat wordt voldaan aan de Belgische kansspelwetgeving (zoals in deze ten aanzien van het Belgische kansspelcomponent "inzet"), leidt er daarom niet automatisch toe dat voldaan wordt aan de Nederlandse kansspelwetgeving.

De Ksa kan in Nederland ingrijpen als er sprake is van een overtreding van de Nederlandse kansspelwetgeving en waar zij dit nodig acht doet zij dit ook.

Vraag 7.

Kunt u deze vragen afzonderlijk beantwoorden?

Antwoord 7

Ja.